

PRIMORSKI NOVIK

nas tedenski pregled

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VIII. - Štev. 158 (2154)

Postajna plačana v gotovini
Spedizione in abbon. post. 1. gr.

TRST, nedelja 29. junija 1952

Cena 25 lir

„Sodelovanje“

Štirim obtožbam Medna, vodnega tržišnega sveta, smo bili priča. Vse do zdaj, večerjaje, so bile vsaj v glavnem v skladu s osnovnimi težnjami tržiškega veleposlanstva, ki je plačano za prav tako škodljivo delovanje.

Italijanske zastave, razobesene po mestu ne predstavljajo, ti ki jih je treba izločiti. Če poudarjamo, da smo takega njegovega ravnanja v zvezi z njegovimi ne predstavljajo nikoli. Vsi so do značilno pričakovali, da ne bo znal tržiški svet obdržati v svojem položaju vsaj v omejenem obsegu. Zato zapadel v limonadno sovistično fraziranje.

Celo obisk italijanskega ministra ne predstavljajo novosti, še manj pa sovistični izbruh, ki so zvezniki s takimi gosti. Tržiški veleposlanec je ne naravnost, neprimerno prilika za takšno izbruh, ki je, Edini cilj te ustanove je pospeševanje gospodarske in menjave med sodelujočimi naravnost, mednarodne trgovine in mednarodnega sodelovanja, skumem interesov sodelovanja. Njegov cilj je uspešno delovanje, tako ustanove je bil vedno in posed v odvrinjanju političnih zaprek in poudarjanju vsakega onih gospodarskih momentov, ki lahko sodelujejo narode združujejo. Teh osnovnih načel se drže po vsem svetu, a tem bolj bi se jih morali zavedati v Trstu, ki pa je postalo poletno središče, gospodarskih stičnih gredišč.

Včeraj zvečer, da je bil za padel iz tega tako izjemno in tako logičnega ozračja, odkriva sam poveljnik angleško-ameriške cone general Winter, t. j. oni, ki se je moral včasih zavedati velike odgovornosti, ki jo nosi za uspešen razvoj gospodarskega sodelovanja Trsta z njegovimi sosednjimi državami.

Če toplo pozdravljamo - je general - vse naše visoke goste in s tem ni mislil, nego njegovo ekscelencno ministra Campallija, ki nam je postobil s svojo prisotnostjo. Sodim, da je prav sedaj posebej umestna prisotnost ministra v industrijo in trgovino - italijanskega, ker predstavlja njegovo prisotnost zagotovilo, če bi bilo to sploh, potrebno, da namerava napraviti italijanska vlada vsaj za nekaj dni, da bi zagotovila nadaljnje blaženost Trsta, da ima za poseben del do italijanske vlade za njeno velikuju finančno pomoč, s katero je bil mogoče gospodarski napredek, mednarodnih letih.

To je drugi, s tega vidika, otokovitega, gonora, ameriške cone A. Netično, sed trditno v našem dnevniku, predpogodki dokazali in niče naših, jih dostaj ni ovrgel zato je iz neznanjstvo, da poveljnik cone A te netičnosti po-naljša.

Ta besede niso običajne fraze, katere izreče vodini predstavniški oblasti, ko obovarjajo pomembno gospodarsko manifestacijo, temveč so pravi nadležnjaci Aireyevske politike podpiranja italijanskega političnega v naših krajih, po našem mestu.

Se dosti hujši pa je eden izmed naslednjih ostankov, kjer pravi general Winter, ki izrazi hčecem topel pozdrav našim italijanskim gostom, ki se nam bodo v kratkem pridružili, in s katerimi bomo pričeli plodno sodelovanje. Da bi na sodelovanje bilo res plodno, mora vsakdo izmed nas, vsaj za se, osebno skopaj z molimi britanskimi kolegi, in italijanskimi kolegi, temveč tudi prevladi v Trstu.

General Winter, je šel torej tako daleč, da je izrazil celo veselje za to, in, s katere hče za posledice, da sedaj najbolj grobe kritike mirne pogodbe - londonskega - stori sodogovorno, tržaško prevladnost in iz-žakši tisk.

Koliko ironije je skrito v besedah najvišjega predstavnika slovenske vojaške uprave. Zato pomislimo, da je prav italijanska vlada trideset let zavirala razvoj prometa preko Trsta in napravila vse, da bi odpravila Trst od vsakega naravnega zaledja. In na omenjeni veleposlanec, ustanove, ki naj bi pospešuje promet, sli-čimo na usot od Zdrženih, ki sodod, pooblaščenec predstavnika za srb, da zainteresirani Trsta, naj ne samo in njegovi ameriški, britanski in italijanski kolegi sodelujejo, temveč da bi morali sodelovati z italijanskimi mislimi, agent, ti tudi vsi tržiški prevladci in tisk.

Mi izjavljamo, da ne priznavamo italijanske „okolovje“. Mi priznavamo edino zakonito pred Zdrženim, ki je sodogovorno oblast v Trstu, in italijanski vojaško upravo. Illegalni mešetarjeni in njih, po-sledice pa naj bi jih še tako visoke osebnosti in tako visoko poveljevalce, ne bomo priznali nikoli!

Tega menja so ostali Tržaščani, ki so glasovali v tržiški občini proti priključitvi k Italiji. Pa ne samo, ki so pod vplivom londonskega sporazuma in po-ključitvi priključitvi in go-spodarskim pritiskom glasova-

ŠE ENA POSLEDICA LONDONSKEGA MEŠETARJENJA

TRST II IN III PREZEME ITALIJANSKA RAI

Neizogibnost najhujših posledic za slovensko tržiško radijsko postajo Trst II, ki je rimskemu režimu trn v očesu, predstavila dokaz, da Trst ni „italianissimo“ mesto

RIM, 28. — Italijanska uradna agencija Ansa poroča, da je ustanova „RADIO TRST“ pred kratkim sklenila vrsto sporazumov s italijanskimi radijskimi postajami. Na podlagi teh sporazumov nadležje Ansa — bo RAI (Radio Italiana) dala na razpolago tržiškemu radiju še dva oddajnika in sicer za srednje valovne in za kratkevalne oddajnike. Na podlagi tega imenovani programov in sicer tako imenovanih „programov drugega in tretjega programa italijanskega radija“. Nadalje pravi Ansa, da bo RAI vzpostavila v Trstu televizijski oddelček, ki bo prevzelo vodstvo nad vseh tehničnimi napravami tržiškega radija.

„Ker bomo RAI ponudila 89 stalnim namencem radijskih postaj Trst I in Trst II, ki jih je ZVU imenovala od junija 1945. Vsi postopki, katerega je bilo delo, so bili, če bi se ne prej pod E.I.A.R. iz tega sledi, da bo vse osebe ustanove lahko postale sestavni deli obeh RAI, čeprav bo še nadalje v službi ustanove „Radio Trst“.

Da gre pri prevzemu tržiških radijskih postaj strani Italijanske RAI za eno izmed posledic v Londonu izmeštarjenih sklepov, prav gotovo ni potrebno še posebej poudarjati. Kakšnega postopka bo delovala slovenska tržiška radijska postaja Trst II, ki bo pod direktnim vodstvom italijanskih strupenih sovističnih propagandistov, pa si lahko predstavljamo, če upoštevamo, da iz nešteti napadov Italijanskega režimskega neznanjstva, ki so nedvomno sledi, da je Rim slovenska tržiška radijska postaja trn v očesu.

Slovenska tržiška radijska postaja je namreč eden izmed tolikih dokazov, da naše mesto nikakor ni „italianissimo“ Trst, temveč je mesto, ki je mešano srednjeevropsko pristanišče, ki spada k svojemu zaledju, da prav zaradi tega ne spada in ne more spadati v Italijo. Ni nobena dvoma, da bo

Gruberjeve izjave

DUNAJ, 28. — Jugoslovanska vlada nam je dala upani, da nas bo podprla v pripravi, da bi se vprašanje obnovitve neodvisnosti in popolne suverenosti Avstrije postavilo pred zbrano svetovno skupščino. V Avstriji, je danes izjavil avstrijski zunanji ministar Gruber v razgovoru z dopisnikom lista „Neues Wiener Tagesspiegel“ izjavil je tudi, da med njegovim bivanjem v Jugoslaviji niso govorili o Trstu. Potrdil je avstrijsko stališče, če vprašanje Trsta se mora rešiti med Italijo in Jugoslavijo, in je dodal: „Čeprav mi ne čutimo nagnjenja, da bi posredovali, smo vedno pripravljani, da podpremo z vsemi našimi silami vse mirujočane pobude za rešitev tega vprašanja.“

Is stori za trendovistične stranke, ki si Italije ne želijo, da se nam bodo v kratkem pridružili, in s katerimi bomo pričeli plodno sodelovanje. Da bi na sodelovanje bilo res plodno, mora vsakdo izmed nas, vsaj za se, osebno skopaj z molimi britanskimi kolegi, in italijanskimi kolegi, temveč tudi prevladi v Trstu.

„Pomagajmo bratom“. Po starih letih oglušilo klevečinstvo kampanje proti Jugoslaviji — kampanje, ki je tudi po manju uradnega glasilu „Kominformistične centralne“ doživela popolno polom, a ki kljub temu zahvata postopno nadaljevanje istih metod — se še najdejo ljudje, ki nikakor ne morejo spati, ki ponujajo na desno in levo svoje preperelo samarje. Po njihovo politično pomoč, ki je namenjena v pomoč „bratom“, ki so jugoslovanski bratom epomagaljo od sedaj, je znan; tudi uspeh te pomoči je znan; kako nameravajo pomagati v bodoče, pa ni znano, ker razen ulitarske pomoči, poznajo ti ljudje le izrazovlje deklariranih izročkov govornice družbe. Ljudje, ki uporabljajo tako izrazovlje, ne morejo pomagati sami sebi, kaj se, da bi mogli pomagati drugim. Kominformistične izrazovlje, ki je ponovno dokaz njihove blabavešne navi — nravi človeka, ki je postali postulošno orožje v rokah sovjetskih nasilnih osrcevalcev človeštva.

Za ablacijom, se knjižice miru, Kominformistični jeziki, pertržani miru napovedujejo, da se bo za evazično orožje v borbi proti vojni, Da gre pri tem za

PREDLOG ZA SEŠTANJE ŠTIRIH V ODGOVORU NA SOVJETSKO FOTO NEMČIJI

Schuman izjavil, da so bili francoski predlogi upoštevani - Acheson v Berlinu, kamor je prispel tudi tajnik za zunanje zadeve v nemški vladi Hallstein

LONDON, 28. — Ameriški državni tajnik Dean Acheson je danes popoldne odgovoril iz Londona. Pred odhodom je izjavil, da je bilo izmenjanje misli z Edenom in Schumanom zelo koristno. Tudi Schuman je odpovalil iz Londona, ni pa hotel podati nobene izjave. Prav tako je London zapustil ameriški poslanec v Moskvi Komman, ki je imel včeraj kratke razgovore z Achesonom, ni se pa udeležil dela konferenca. Danes zjutraj ni bil novih sestankov, tudi zaradi tega, ker sta Schuman in Acheson bodisi ločeno bodisi skupno nadaljevala razgovore po koslu, ki je bilo privrženo njima na čast. Acheson je danes zjutraj obiskal Edena in kmalu nato je odpovalil iz Londona v Berlin. Spremljata ga posebnji odposlanec Philip Jessup in državni podtajnik George Perkins.

Zato smo prisiljeni proti prevzemanju tržiških radijskih postaj, zlasti pa slovenske radijske postaje, s strani Italijanskega radija, najodločneje protestirati, prav tako, kot smo protestirali in nasprotujemo londonskim sklepom, katerih posledice je tudi ta najnovši raziskovalni ukrep. Hkrati pa razpravljamo, da se spoznamo o prevzemanju tržiške postaje s strani RAI, razveljavljamo, ne glede na to, da nekaj podobnega niti v londonskih sklepih ni določeno.

O zadevi bomo pisali obširneje prihodnje.

vladika k potrditvi dogovorov, ker je sedaj nemogoče koristno delovati na podlagi teh dogovorov. Razen tega ne bi mogli pristati na dogovor, ki bi dal Rusom pravico nadzorstva nad tem, kar se dogaja v zahodni Nemčiji, in ki bi prepuštil njim samim popolno nadzorstvo nad Zahodno Nemčijo.

Schuman je nato izjavil, da ni bilo še določeno, ali naj bo konferenca med visokimi komisarji ali pa med poslanki. Potrdil je, da bodo nemško govoreči obtožili oboje, ki je bilo sprejeta zamisel pogajanj s Sovjetsko zvezo. Iz njegovih izjav izhaja, da bodo v odgovor vprašali na tem, da se štiri zasedene sile spoznamo skupno sodelovanje, ki je bilo, ki bi lahko imeli politične posledice. Glede položaja v Jugoslaviji, da so se tozadovna vpraševanja začela danes zjutraj v Londonu.

Zahodne države so zelo jasno opredelile svoje stališče s tem v zvezi. Če pa se sovjetska vlada ne bo strinjala s tem stališčem, bo težko začeti razgovore o Nemčiji, ker ti ne bi smeli temeljiti na načelu po-

Washington, 28. — Predstavniška zbornica je provizorčno odobrila eno milijardo in 200 tisoč dolarjev za gradnjo letališč in opreje v ZDA in v inozemstvu.

Mossadek poročal šahu

TEHERAN, 28. — Mossadek je danes razgovarjal s šahom. List „Bahktar“ - Emruza trdi, da sta govorila o ostanki vlade in o sestavi nove vlade. Jutri bo novi parlament izvolil novega predsednika in nato bo treba na podlagi ustave sestaviti novo vlado.

Washington, 28. — Usmrtili so Osearja Colazza, ki je bil obsojen na smrt zaradi atentata na Trumanja, je bila določena na 1. avgusta. Vsi dosednji prizivi obtožbenca so bili zavrnjeni. Obtožbenec zagovarja, da je s poročil, da bo prosil Trumanja za pomilostitev.

Washington, 28. — Ameriški visoki komisar Mac Cloy je danes izjavil, da se bo v prihodnje, ki bo priložnost, da se priletno zagovarjal o možnosti, da bi poveril ameriškim silam obrambo krajev ob demarkacijski črti.

Washington, 28. — Metana komisija članov senata in spodnje zbornice je sestavila enotno besedilo, nanašajoče na zakon o gospodarskem nadzorstvu. Besedilo bo predloženo v podpis predsedniku Trumanu in dolga delno podaljšanje tega nadzorstva do 30. aprila 1953. Zakon o gospodarskem nadzorstvu bi namreč zapadel v ponedeljkovo opolnost.

Osebie veleposlanstva FLRJ je danes odpovalilo iz Sofije

Na postaji so bili navzoči predstavniki vseh diplomatskih zastopstev razen kominformovskih - V Sofiji je ostal samo ataše Dizdarevič - „Balkanski narodi so sposobni braniti sami sebe in v precejšnji meri tudi Italijo, če bo prenehala s svojo imperialistično politiko“, poudarja beograjska „Borba“

Južna Madžarska izpremenjena v vojaško področje

(Od našega dopisnika)

BEograd, 28. — Danes se je v Beogradu odpovalilo celotno diplomatsko osebje jugoslovanske veleposlanstva v Sofiji razen atašee Dizdareviča, ki je skupno z mehjnim število pomožnega osebja ostal v Sofiji zaradi opravil, najvažnejših poslov. Pri odhodu iz Sofije so bili navzoči člani vseh tujih veleposlanstev in poslanstev razen poslaništva kominformovskih držav.

Kot je znano, je jugoslovanska vlada odpovalila osebie svoje veleposlanstva v Sofiji, kar je znak protislovesne krstive imunitete veleposlanstva in ugrabitve jugoslovanske državljanja Seferovića, Eden izmed predstavnikov jugoslovanske veleposlanstva v Sofiji, je danes izjavil avstrijski zunanji ministar Gruber v razgovoru z dopisnikom lista „Neues Wiener Tagesspiegel“ izjavil je tudi, da med njegovim bivanjem v Jugoslaviji niso govorili o Trstu. Potrdil je avstrijsko stališče, če vprašanje Trsta se mora rešiti med Italijo in Jugoslavijo, in je dodal: „Čeprav mi ne čutimo nagnjenja, da bi posredovali, smo vedno pripravljani, da podpremo z vsemi našimi silami vse mirujočane pobude za rešitev tega vprašanja.“

Washington, 28. — Ameriški visoki komisar Mac Cloy je danes izjavil, da se bo v prihodnje, ki bo priložnost, da se priletno zagovarjal o možnosti, da bi poveril ameriškim silam obrambo krajev ob demarkacijski črti.

Washington, 28. — Metana komisija članov senata in spodnje zbornice je sestavila enotno besedilo, nanašajoče na zakon o gospodarskem nadzorstvu. Besedilo bo predloženo v podpis predsedniku Trumanu in dolga delno podaljšanje tega nadzorstva do 30. aprila 1953. Zakon o gospodarskem nadzorstvu bi namreč zapadel v ponedeljkovo opolnost.

Washington, 28. — Ameriški visoki komisar Mac Cloy je danes izjavil, da se bo v prihodnje, ki bo priložnost, da se priletno zagovarjal o možnosti, da bi poveril ameriškim silam obrambo krajev ob demarkacijski črti.

Sovjetsko-švedski odnosi

STOKHOLM, 28. — Švedski zunanji ministar Unden je danes sprejel sovjetskega poslanika na Švedskem Rodionova, ki je Undenu izjavil, da sovjetska vlada zavrača protest švedske vlade v zvezi s funkcijami sovjetskega poslanstva, ki so vmešani v vojnusko zadevo sedmih švedskih kominformov, proti katerim je sedaj v teku sodna razprava. V ponedeljek je švedski ministar predsednik Erlander sovjetskega poslaniku izročil protestno noto zaradi sestrelitve švedskega letala po sovjetskih lovskih letalih.

Zaskrbljenje indijske vlade zaradi dogodkov na korejski fronti

Ameriška vlada bo objavila izjavo o bombardiranju hidrocentral - Angleška vlada bo objavila Belo knjigo o pogajanjih na Koreji kot pripravo za debato, ki bo v terek v spodnji zbornici

Washington, 28. — Sile OZN so večerjete v treh točno bombardirale hidroelektrične naprave v Gosiungu. Radio Keking pravi, da predstavlja bombardiranje hidroelektričnih naprav na reki Jalu zveriskio izjavne, in obtožuje Američane, da niso bili nikdar iskreni pri pogajanjih za premirje, da imajo namen minirati mirovna pogajanja in razširiti korejsko vojno. Kakor se dozevda, sta Eden in Acheson razpravljala tudi o možnosti imenovanja političnega svetovalca v glavni stan generala Clarka. O tem se je baje razgovarjal z ameriškim ministrom v Washingtonu. Imenovanje političnega svetovalca poleg visoko-

Washington, 28. — Sile OZN so večerjete v treh točno bombardirale hidroelektrične naprave v Gosiungu. Radio Keking pravi, da predstavlja bombardiranje hidroelektričnih naprav na reki Jalu zveriskio izjavne, in obtožuje Američane, da niso bili nikdar iskreni pri pogajanjih za premirje, da imajo namen minirati mirovna pogajanja in razširiti korejsko vojno. Kakor se dozevda, sta Eden in Acheson razpravljala tudi o možnosti imenovanja političnega svetovalca v glavni stan generala Clarka. O tem se je baje razgovarjal z ameriškim ministrom v Washingtonu. Imenovanje političnega svetovalca poleg visoko-

Washington, 28. — Sile OZN so večerjete v treh točno bombardirale hidroelektrične naprave v Gosiungu. Radio Keking pravi, da predstavlja bombardiranje hidroelektričnih naprav na reki Jalu zveriskio izjavne, in obtožuje Američane, da niso bili nikdar iskreni pri pogajanjih za premirje, da imajo namen minirati mirovna pogajanja in razširiti korejsko vojno. Kakor se dozevda, sta Eden in Acheson razpravljala tudi o možnosti imenovanja političnega svetovalca v glavni stan generala Clarka. O tem se je baje razgovarjal z ameriškim ministrom v Washingtonu. Imenovanje političnega svetovalca poleg visoko-

Washington, 28. — Sile OZN so večerjete v treh točno bombardirale hidroelektrične naprave v Gosiungu. Radio Keking pravi, da predstavlja bombardiranje hidroelektričnih naprav na reki Jalu zveriskio izjavne, in obtožuje Američane, da niso bili nikdar iskreni pri pogajanjih za premirje, da imajo namen minirati mirovna pogajanja in razširiti korejsko vojno. Kakor se dozevda, sta Eden in Acheson razpravljala tudi o možnosti imenovanja političnega svetovalca v glavni stan generala Clarka. O tem se je baje razgovarjal z ameriškim ministrom v Washingtonu. Imenovanje političnega svetovalca poleg visoko-

Washington, 28. — Sile OZN so večerjete v treh točno bombardirale hidroelektrične naprave v Gosiungu. Radio Keking pravi, da predstavlja bombardiranje hidroelektričnih naprav na reki Jalu zveriskio izjavne, in obtožuje Američane, da niso bili nikdar iskreni pri pogajanjih za premirje, da imajo namen minirati mirovna pogajanja in razširiti korejsko vojno. Kakor se dozevda, sta Eden in Acheson razpravljala tudi o možnosti imenovanja političnega svetovalca v glavni stan generala Clarka. O tem se je baje razgovarjal z ameriškim ministrom v Washingtonu. Imenovanje političnega svetovalca poleg visoko-

OD «BALONČKOV» H «KNJIŽICAM» MIRU

„Pomagajmo bratom“. Po starih letih oglušilo klevečinstvo kampanje proti Jugoslaviji — kampanje, ki je tudi po manju uradnega glasilu „Kominformistične centralne“ doživela popolno polom, a ki kljub temu zahvata postopno nadaljevanje istih metod — se še najdejo ljudje, ki nikakor ne morejo spati, ki ponujajo na desno in levo svoje preperelo samarje. Po njihovo politično pomoč, ki je namenjena v pomoč „bratom“, ki so jugoslovanski bratom epomagaljo od sedaj, je znan; tudi uspeh te pomoči je znan; kako nameravajo pomagati v bodoče, pa ni znano, ker razen ulitarske pomoči, poznajo ti ljudje le izrazovlje deklariranih izročkov govornice družbe. Ljudje, ki uporabljajo tako izrazovlje, ne morejo pomagati sami sebi, kaj se, da bi mogli pomagati drugim. Kominformistične izrazovlje, ki je ponovno dokaz njihove blabavešne navi — nravi človeka, ki je postali postulošno orožje v rokah sovjetskih nasilnih osrcevalcev človeštva.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, nedelja 29. junija
Peter in Pavel
Sonce vzhaja ob 4.18 in zahaja ob 19.59
Dolžina dneva 15.41; Luna vzhaja ob 11.14 in zahaja ob 25.17
Jutri, ponedeljek 30. junija
Emilia, Predstava

Obračun za leto 1950

Občinski obračun za leto 1950 pri znanju padajo štiri, da se obiskovalci v tistem letu ali v ovske otroške vrste, osonce, srednje in strokovne šole 1998 učencev. V istem letu je bilo 1949-50 pa je obiskovalo okoli 4000 učencev italijanske šole, to se pravi, da je slovenskih učencev četrtina italijanskih. Če vzamemo to številčno razmerje, ki je podkrepjeno s številom oddanih slovenskih glasov za slovenske in tudi slovenske občinske svetovalce, potem bomo prišli do zaključka, da izjava občinske uprave pri trošenju občinskega denarja v korist Slovencev nad našo narodno manjšino nezalostno krivico, da ne rečemo razočanje, ker za slovenske potrebe potrošen oči, denar dosega na četrtino celotnih slovenskih občinskih dejavnosti. Sedva grede ostale tri četrtine slovenskega denarja za neavtorske koristi.

NA SEJI OBČINSKEGA SVETA je svetovalec DFS Paulin odločno branil slovensko šolstvo

Italijanski šovinistom za slovenske šole napoti. Svetovalec Bratuž je kritiziral zapostavljanje slovenskih vasi

GORICA, 28. — Včerajšnja seja goriškega občinskega sveta v dvorani deželnih stanov na gradu se je pričela s čitanjem županovega poročila o obratu za leto 1950. Ker po zakonu ne more predsedovati seji član odbora, so na predsedniško odnošeno županovo mesto posadili svetovalec Beltrama, ki se je na prejšnjih sejah odlikoval po svojem soprostvu do Slovencev. Po prečitanih poročilu je sledila razprava. Prvi je spregovoril svetovalec Rudi Bratuž, ki je uvodoma poudaril, da bo glasoval za sprejem obračuna z nekaterimi pripombami. Dejal je, da so potrošili za potrebe slovenskih vasi sorazmerno zelo malo denarja. Za vodovodno in električno napeljava po slovenskih okolišnih vaseh so porabili samo okoli tri milijone lir, zanemarjali pa so tudi slovenske šole.

za svetovalec v slovenskega tiskar. Obracun so sprejeli s štirim vdrzanimi glasovi.

Novo odredbe o pokojninah za delavce

GORICA, 28. — Po novem zakonu o pokojninah so odpravljene vse določbe in dopolnila in bo nova pokojnina znašala 45-krat osnovno pokojnino, ki izvira iz vplačilnih prispevkov.

Po novem zakonu bo najnižja pokojnina nihala od 42 do 60 tisoč letno in bo njena višina odvisna od upokojenosti starosti.

Upokojence je lahko še večro zapostavljen in redno plačuje prispevke v pokojninski sklad, četudi uživa pokojnino. V tem primeru pa mu bodo od pokojnine odbili 25 odst. Ko bo pa popolnoma upokojen, bo prejel za 20 odst. višjo pokojnino. Za vsakega izpod 18 let sta-

Karabinjerji v Beneški Sloveniji nadlegujejo beneške optante

V nasprotju s sporazumi zahtevajo, da se vpišejo v seznam tujih državljanov

GORICA, 28. — Iz Beneške Slovenije je prišla vest, da v karabinjerji v Beneški Sloveniji nadlegujejo beneške optante. V nasprotju s sporazumi zahtevajo, da se vpišejo v seznam tujih državljanov.

GORICA, 28. — Iz Beneške Slovenije je prišla vest, da v karabinjerji v Beneški Sloveniji nadlegujejo beneške optante. V nasprotju s sporazumi zahtevajo, da se vpišejo v seznam tujih državljanov.

NOVI FILMI "DVA GROŠA UPANJA"

Renato Castellani je izmed vseh italijanskih režiserjev tisti, ki je z največjo vpeno skušal prilagoditi svoj jezik novim zahtevam resničnosti in enostavnosti italijanske kinematografije. Medtem ko leta so njegova spremenila italijanskega govora, literature, humanizem, vse je izginilo, ostala je še samo trda resničnost. Iz te resničnosti so mori ustvarjalci morali črpati in med nima tudi Castellani. Pri njegovih pojavi postane, približati se resničnosti, regionalni, zem, kot pri Rosselliniju in Visconti, a smo mogli v njem že najti nekaj bolj poetičnih in kulturnih momentov. Z "Dva groša upanja" pa Castellani je popolnoma opusti prejšnje negotovosti in doseže neporegno poetično moč. Ključ vosega je še vedno regionalni, zem, a nastopajo osebe zahajajo iz poodinca že v splošnosti.

Zgodba sama na sebi nima nobene posebne vrednosti. Običajna ljubzenska zgodba v mali vasi italijanskega juha. Dva nastopajoča elementa: na eni strani resničnost, na drugi pa predstoliti, trdnost in toski puritanizem. On se kot žival priganja k delu, da bi si mogel prihraniti nekaj denarja, ona pa se bori z očetom, da bi priložil. Ko se zdi ob koncu že vse izgubljeno, se oba napotita proti cerkvi in pred tem dokazom moči se morajo vse zapreke umakniti. Zgodba nima nobene posebne vrednosti, vendar nam jo je Castellani prikazal na tak način, da glavna junaka začne v vsej svoji moči in ne. dolžnosti, skoraj primitivnosti. Glavne osebe, hiše, polja, življenje, pesmi, tradicije in no-varitaje, vse nam je prikazano z izredno lahkoto in kontrastu z močjo pripovedovanja. Iz tega zvezi izredna pesniška moč, resničnost in prepričljivost rešitve: prepričljivost, ki jo moramo priznati tudi glavnima protagonistoma, kateri je Castellani izbral iz ljudstva in ni nikdar prej stala v luči reflektorjev.

Izlet SPD

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo 6. julija t. l. izlet na Mariano (Amariama) in 1906, ki je eden najbolj zanimivih karnskih vrhov. Njen piramidski vrh, podobno našemu Krunu, se ponosno dviga nad Tolmezzom in nudi krasen razgled na vse Karnske in Dolomitske Alpe, ter je zelo bogat z alpsko floro.

Odhod z avtobusom s Travnika v soboto 5. julija t. l. o polnoči. Vpisovanje sprejema Darko Suligoj - urar na Travniku, samo do četrka 3. julija zvečer. Ljubitelji planinskih lepot, ne zamudite te lepe prilike!

Maše miner, vode Rogaska za zdravje in okus Radenska za okus in zdravje SO NABOLISE!

GOSTILNA
Baučer Albin (EX BUHER)
vabi na dobro vino use stare kliente, otijalole in znanec

ŠKEDENJ
ULICA SONCINI ST. 20

Dr. Sonja Mašera
ne sprejema od 24. junija do 20. julija

Dr. N. GIGLIA
ZDRAVNIK KIRURG ZOBOZDRAVNIK
Izdeluje proteze v jeklu, platu, kavčuku in plastiki. — Zdravi z najmodernejšimi sistemi.

Dr. D. MARTELANC
ZDRAVNIK
ordinira v Ul. S. Cilino 107.

ADRIA EXPRES
ADEX IZLET!
«Adria Express» priredi IZLET 12. IN 13. JULIJA
na Bled v Bohinj
19. IN 20. JULIJA
v Opatijo Bovec Trento
Odhod iz Trsta v soboto popoldne in povratek v nedeljo zvečer.
20. JULIJA
v Črni vrh Postojnsko jama Poreč
Vpisovanje do 5. julija pri Adria Express

Trenja in spori med Furlani

List «Patrie dal Friuli» napada oportunistično vodstvo Furlanskega filološkega društva, ki ne brani furlanskih tradicij - Sestanek literarne skupine «Risultive» v Sv. Danijelu

V furlanskih krogih že precej časa nekaj vre, toda na površju ne opazimo nič zanimivega, niti pozitivnega. Zdelo bi se, da se vse pobude nekam izgubijo v pravi poplavi tekmovanja in medsebojnega neupanja. Pred kratkim smo o omenili ločitev med 14-člansko skupino «Patria dal Friuli» in med Furlanskim ljudskim gibanjem. Takrat pa nismo pisali o sporu med Furlanskim filološkim društvom na eni strani ter med Furlanskim ljudskim gibanjem in štirinajstednevnikom «Patria dal Friuli» na drugi strani. Tega nismo omenili, ker smo mislili, da je to že znano vsem, ki se študiju in povzročajo s furlanskimi vprašanji. Večkrat so se med seboj obkladali za eno ali drugo furlansko iniciativno, «Patria dal Friuli» je na svojih stoliščih obojeval Furlansko filološko društvo, da je z levico uničevala ono furlansko idejo, ki jo je navidezno branil z desnico.

Virite in čitajpe Primorski dnevnik!

skusi slediti onemu velikemu možu, ki je bil Gradizolo Isala Ascoli. Nasprotje v tej ustanovi so volanjeni nekateri ljudje samo zato, ker je kulturna in h kateri bi hoteli pripadati samo zato, da zadovoljijo svojega častilnega duha in da pred javnostjo pokažejo, da so tudi oni člani kulturnega društva.

Ker smo že pri furlanskih vprašanjih, lahko poveljamo, da bo literarna skupina «Risultive», ki ima danes sestanek pri Sv. Danijelu, prikazala novo literarno dela furlanskih avtorjev, hkrati pa pregledala slike umetnika Pellegrina v cerkvi sv. Antonia, to je onega slikarja, o katerem smo pred nekaj dnevi povedali, da je hrvaškega izvora. Zal pa moramo pri tem pripomniti, da skušajo prikriti narodnostni izvor tega umetnika. Le kaj ima nacionalizem opraviti z umetnikom, ki je umrl že pred štiri sto leti.

Odkup žita

GORICA, 28. — Pokrajinski kmetijski konzorij obvešča vse poljedelce, da se bo 28. t. m. pričel pristavljeni odkup žitnega prideška. Žito bodo odkupovali pri podružnicah v Gorici, Ul. Morelli; v Ločniku, Ul. Surlorio; v Krmnu, Ul. Dante; v Gradiski, B. Mareduzu; tu di za Zagra; in v Pie-uis, Ul. Marconi.

Pri oddaji bodo kmetovalci prejeli prečiščen v znesku 5000 lir za vsako sto oddane pšenice, s specifično težo 78, po prodaji prideška bodo izplačali še preostanek. Odkup bo vodil po, seben odbor pridelovalcev žita.

Kmetovalci naj se za podrobnije informacije obrnejo na navedene podružnice konzorcija.

Seznami na vpogled

GORICA, 28. — Goriško županstvo obvešča vse davkoplačevalce, da si na davčnem uradu v Ul. Crispi 3 se danes lahko ogledajo seznam plačevalcev družinskega davka.

Prometna nesreča na Majnici

GORICA, 28. — Večera popoldne okoli 18.30 je prišlo na cesto pri Majnici do prometne nesreče. Avtomobil gozdarstva priprejal je prihajal proti nasemu mestu, je povozil 73-letnega Klavčiča Andreja iz Podgorca, ki je takrat prekorajščest. Čeprav je sofer avtomobila takoj prejel za zavore, je prišlo vseno do nezgibnega sunka, isti avtomobil je Klavčiču nudil prvo pomoč in ga pripeljal v mestno bolnico Brigata Pavla, kjer so zdravniki ugotovili, da si je mož zlomil desno nogo in eno rebro. Do sedaj se niso še zdravniki izrekli.

Pretep med sinom in očetom

GORICA, 28. — Do sedaj nam niso znani vzroki, ki so dovedli do prepada in pretepa med 56-letnim Kovicem Jožefom iz Ul. Leoni 64 in njegovim sinom. Med pretepom je seveda prevladala moč sina, ki je očeta tak sunil, da je padel na tla in si pri tem zlomil levo zapestje. Resilni avto Zelenega križa je Kovica pripeljal v mestno bolnico Brigata Pavla, kjer so mu nudili takojšnjo pomoč. Ozdravej bo v 30 dneh.

Kulturno življenje v Dobreddu

DOBERDOB, 28. — Prireditev, ki jo je uprizarilo preteklo soboto v prosvetni dvorani društvo «devero», je pokazala ljubzen Doberdobčanov da nabredka, Izraeli so se z enodeljano «Hlače slajno, ozdraveli in se sami pripravili, kako dobiti pripravil nastop na odru ni manj težake. Koliko je zanimanje naših ljudi za take prireditve je pokazala velika udeležba. Dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Razen igre, ki je zaradi dovptine vsebine vzbudila veliko veselja, je bilo na sporedu še več slovenskih narodnih pesmi. Program za zaradi pozne ure ni bil izčrpan. Občinstvo se je razšlo dobro razpoloženo z željo po novih podobnih prireditvah.

Obvestilo obrinikom videmske pokrajine

Zveza obrtnikov v Vidmu sporoča: obrtnike sledenščih kategorij pozivamo, naj takoj plačajo različno takse za vladne koncesije, ki jo je določil zakon 14. marca 1952 št. 128. Te kategorije so: tiskarji, fotografi in popravilnici radioelektričnih aparatov za katere se zviša taksa za polovico; za tiskarje in fotografe se zviša od 1500 lir na 2250 lir; za popravilnice radioaparatorov in drugih električnih aparatov od 3000 na 4500 lir.

Za mehanične delavnice, ki popravljajo avtomobile, kolese in motorje ter ki hranijo ista vozila, se taksa zviša dvojno; od 1000 na 2000 lir.

Prireditelj lahko plačajo različno v plačne takse za leta 1952 neposredno v registrskem uradu ali pa s pošto polgono na tekoči račun št. 2399, na hrbtu karoserije morajo znaniti vzrok vplačila.

Nova publikacija videmske Trgovinske zbornice

Trgovinska zbornica v Vidmu je začela izdajati novo publikacijo, in sicer «Statistični bilten», da bi se bolj seznanila javnost z raznimi platni življenja v naši pokrajini. To dni je izšla prva številka te publikacije, ki so jo tiskali v tiskarni Domenico del Bianco. Periodična publikacija je zelo zanimiva in koristna, ker nam prinaša točno oceno gospodarskih pojavov, ki nas najbolj zanimajo. S tem tudi dopolnjuje druge publikacije Trgovinske zbornice. Novo publikacijo bodo brez dvoma privzrale vse gospodarske kategorije, ki bodo našle v reviji podatke in vesti, ki bodo zelo koristne glede poznanja vseh gospodarskih sektorjev Furlanije.

Danes pasja razstava v občinskem parku

GORICA, 28. — Danes zjutraj ob 8.30 bo v občinskem parku otvoritev pasje razstave. Razstavljenih bo 123 psov najrazličnejših pasem.

Vesti za trgovce

GORICA, 28. — Zveza trgovcev za goriško pokrajino sporoča vsem vplazanim trgovcem, da si na njenem sedežu v Ul. 9. avgusta 11 lahko ogledajo sledenče okrožnice: trgovinski

Matura in usposobljenosti izpiti

GORICA, 28. — Z zdano okrožnico šolskemu skrbništvi je ministrstvo za šolstvo dopolnilo svoja prejšnja navodila glede mature in usposobljenosti izpitov in potrdilo, da se bodo usposobljenosti izpiti in matura v poletni roku pričeli dne 1. julija, v jesenskem roku pa 1. oktobra, in sicer ob 8.30 v obeh rokih. Nadalje je ministrstvo podaljšalo še za leto možnost, da se kandidati, ki polagajo učiteljski usposobljenosti izpit, oprostijo didaktičnega nastopa. Če lahko dokažejo, da se niso mogli zanj pripraviti ne po svoji krivdi.

Ustni izpiti se bodo pričeli dne 7. julija za klasično gimnazijo in učiteljske ter 10. julija za realno gimnazijo.

Otroške prireditve so jim trn v peti

STANDEZ, 28. — Celotno otroške prireditve so nekaterim ljudem trn v peti. To je pokazal primer, ki se je pripetil pred dvema dnevi v Standezu. Ko so se otroci, ki so nastopali v «Dešenici Alenčica, vračali domov od vaj, se je usula narej ploha kamenja, ki je celo enega izmed njih ranila. Zalostno je dejstvo, da strankarska mraznja ne priznane niti nedolžni mladini. Radi bi vedeli, kdo so bili ti zabljeni pobalini? Mogoče bi nam vedel o tem kaj več povedati naš kaplan, ki se je takrat mudil v zakristiji. Čepiti v nedolžna srca sovraštvo do bližnjega ne spada k načelom krščanske morale.

Nastop gojencev Glasbene šole v radiu

GORICA, 28. — Vse one, ki se zanimajo za napredek naše Glasbene šole v Gorici, obveščamo, da bodo gojenci te šole nastopili v radiu Trst II v ponedeljek 30. t. m. ob 18.15.

Pod pritiskom ljudstva končno dodeljujejo ljudske hiše

GORICA, 28. — Občinske in pokrajinske oblasti ni omehdno dejstvo, da je v Gorici velika število brezdomcev, med. temo jo je v Gorici na raznih krajih že več mesecev in marsikaj morda skoraj leto dni praznih 135 stanovanj INA-Casa. Omehdno jih je šele ljudsko ogroženje, ki je se kot nevaren požar širil po mestnih predelih zlasti pa med delav-

IZBOLJŠANJE ZVEZ za progi Videm-Cedad

Parne lokomotive naj bi nadomestili z lokomotivami na nafto

Pred kratkim smo se obširne ukvarjali z vprašanjem železniške proge Videm-Cedad. Omenili smo, da bi morala družba, ki skrbi za promet na tej progi, izboljšati zveze, da bo lahko kos konkurenciji avtomobilskih prog. Sedaj smo morda prišli na odločen preokret v rešitvi tega resnega vprašanja.

Včeraj je bila na Trgovinski zbornici seja, in sicer na odseku za prevoz zveze in turizma pokrajinske gospodarske konvulze. Seji je predsedoval ino Gio Batta Rizzani in na dnevnem redu je bilo vprašanje, koje velike važnosti, in sicer načrt za modernizacijo železniških prog Beneške družbe Karnija — Villa Santina ter Videm — Cedad. Vprašanje je nastalo iz načrta, ki ga je predložila sama Beneška družba pokrajinski upravi, da bi za izrekla o načrtu in ga tudi odobrila. Načrt za modernizacijo se skuša koristiti z zakonom, ki določa soudeležbo države za 50 odstotkov pri celotnih stroških.

Furlanska obrt slabo zastopana na padovanskem velesjemju

Pokazali bi lahko vsaj nekaj več pohištva in likerjev

Mednarodni sejem v Padovi se je končal 22. junija. V Furlaniji ni bilo mnogo govora o tem velesjemju. Če izvzememo plakate po nekaterih ulicah v Vidmu, lahko ugotovimo, da je bila Furlanija popolnoma odsotna s te manifestacije. Kje so torej vzroki za to.

Vzrok za odsotnost Furlanije na padovanskem velesjemju je dvojen: po eni strani je niso Furlani pravih nav. dušili, da bi se velesjemju udeležili glavni vzrok pa je, da Furlanji nimajo kaj razstavljavti. Kaj je pravzaprav v Furlaniji zanimivega in industrijsko važnega? Skoraj nič, kajti pri nas niso nikoli skušali predpreti razvoj gospodarskega življenja.

Na velesjemju smo sicer videli samo malhen prikaz furlanske obrti. Razstavili so namenred dvoje pohištve za sprejemstvo, nekaj folklorističnih okroškov in nekaj kompozicij iz mo. zalka. Furlanska obrt bi mogla biti na velesjemju zastopana vsaj z enim paviljonom, kar pa ni bilo mogoče. Kriza furlanskega obrtništva je vedno večja in nihče ne skrbi za to, da bi se ta položaj premostil. Si to se ob izkopalcev vzročnega ve-

IZBOLJŠANJE ZVEZ za progi Videm-Cedad

Parne lokomotive naj bi nadomestili z lokomotivami na nafto

Pred kratkim smo se obširne ukvarjali z vprašanjem železniške proge Videm-Cedad. Omenili smo, da bi morala družba, ki skrbi za promet na tej progi, izboljšati zveze, da bo lahko kos konkurenciji avtomobilskih prog. Sedaj smo morda prišli na odločen preokret v rešitvi tega resnega vprašanja.

Včeraj je bila na Trgovinski zbornici seja, in sicer na odseku za prevoz zveze in turizma pokrajinske gospodarske konvulze. Seji je predsedoval ino Gio Batta Rizzani in na dnevnem redu je bilo vprašanje, koje velike važnosti, in sicer načrt za modernizacijo železniških prog Beneške družbe Karnija — Villa Santina ter Videm — Cedad. Vprašanje je nastalo iz načrta, ki ga je predložila sama Beneška družba pokrajinski upravi, da bi za izrekla o načrtu in ga tudi odobrila. Načrt za modernizacijo se skuša koristiti z zakonom, ki določa soudeležbo države za 50 odstotkov pri celotnih stroških.

Furlanska obrt slabo zastopana na padovanskem velesjemju

Pokazali bi lahko vsaj nekaj več pohištva in likerjev

Mednarodni sejem v Padovi se je končal 22. junija. V Furlaniji ni bilo mnogo govora o tem velesjemju. Če izvzememo plakate po nekaterih ulicah v Vidmu, lahko ugotovimo, da je bila Furlanija popolnoma odsotna s te manifestacije. Kje so torej vzroki za to.

Vzrok za odsotnost Furlanije na padovanskem velesjemju je dvojen: po eni strani je niso Furlani pravih nav. dušili, da bi se velesjemju udeležili glavni vzrok pa je, da Furlanji nimajo kaj razstavljavti. Kaj je pravzaprav v Furlaniji zanimivega in industrijsko važnega? Skoraj nič, kajti pri nas niso nikoli skušali predpreti razvoj gospodarskega življenja.

Na velesjemju smo sicer videli samo malhen prikaz furlanske obrti. Razstavili so namenred dvoje pohištve za sprejemstvo, nekaj folklorističnih okroškov in nekaj kompozicij iz mo. zalka. Furlanska obrt bi mogla biti na velesjemju zastopana vsaj z enim paviljonom, kar pa ni bilo mogoče. Kriza furlanskega obrtništva je vedno večja in nihče ne skrbi za to, da bi se ta položaj premostil. Si to se ob izkopalcev vzročnega ve-

IZBOLJŠANJE ZVEZ za progi Videm-Cedad

Parne lokomotive naj bi nadomestili z lokomotivami na nafto

Pred kratkim smo se obširne ukvarjali z vprašanjem železniške proge Videm-Cedad. Omenili smo, da bi morala družba, ki skrbi za promet na tej progi, izboljšati zveze, da bo lahko kos konkurenciji avtomobilskih prog. Sedaj smo morda prišli na odločen preokret v rešitvi tega resnega vprašanja.

Včeraj je bila na Trgovinski zbornici seja, in sicer na odseku za prevoz zveze in turizma pokrajinske gospodarske konvulze. Seji je predsedoval ino Gio Batta Rizzani in na dnevnem redu je bilo vprašanje, koje velike važnosti, in sicer načrt za modernizacijo železniških prog Beneške družbe Karnija — Villa Santina ter Videm — Cedad. Vprašanje je nastalo iz načrta, ki ga je predložila sama Beneška družba pokrajinski upravi, da bi za izrekla o načrtu in ga tudi odobrila. Načrt za modernizacijo se skuša koristiti z zakonom, ki določa soudeležbo države za 50 odstotkov pri celotnih stroških.

Furlanska obrt slabo zastopana na padovanskem velesjemju

Pokazali bi lahko vsaj nekaj več pohištva in likerjev

Mednarodni sejem v Padovi se je končal 22. junija. V Furlaniji ni bilo mnogo govora o tem velesjemju. Če izvzememo plakate po nekaterih ulicah v Vidmu, lahko ugotovimo, da je bila Furlanija popolnoma odsotna s te manifestacije. Kje so torej vzroki za to.

Vzrok za odsotnost Furlanije na padovanskem velesjemju je dvojen: po eni strani je niso Furlani pravih nav. dušili, da bi se velesjemju udeležili glavni vzrok pa je, da Furlanji nimajo kaj razstavljavti. Kaj je pravzaprav v Furlaniji zanimivega in industrijsko važnega? Skoraj nič, kajti pri nas niso nikoli skušali predpreti razvoj gospodarskega življenja.

Na velesjemju smo sicer videli samo malhen prikaz furlanske obrti. Razstavili so namenred dvoje pohištve za sprejemstvo, nekaj folklorističnih okroškov in nekaj kompozicij iz mo. zalka. Furlanska obrt bi mogla biti na velesjemju zastopana vsaj z enim paviljonom, kar pa ni bilo mogoče. Kriza furlanskega obrtništva je vedno večja in nihče ne skrbi za to, da bi se ta položaj premostil. Si to se ob izkopalcev vzročnega ve-

Pred polomom poskrili nacisti velike količine zlata, draguljev in drugih dragocenosti, ki tvorijo danes vir za obnavljanje nacifašizma

Neke temne oktobrske noči preteklega leta so kmetje iz Alt Ausseeja iz sna prebudili streli s hrubov v okolici. Celih sedem minut so odmevale salve iz vseh sedmih dolin Talskih planin, nato pa se je zopet vse umirilo. Zandarji so drugo jutro po sledovih usgotovili, da je bil incident na nekem obronku gozda v neposredni bližini vasi. Tam so našli v zemlji dva metra globoko jamo, poleg nje pa tri lopate in prazen zaboj. Okrog so bili vidni še krvavi sledovi. Nekdo je bil očitno ranjen, odvlekel so ga gotovo z vsebino zaboja vred.

«Se eden izmed tistih bližnjih avanturistov», je zamrmral dektiv, ki ni videl v tem primeru ničesar posebnega. «Kdaj se bodo končno ti ljudje spametovali in preselili prihajati na ta področje?»

To se je nanašalo na stalno število slovencev, ki so v poslednjih dveh letih prihajali v ta kraj okrog Alt Ausseeja. Pri belim dnevu jim je od časa do časa uspevalo najti posamezne kose zlata. Toda na čisti od Alt Ausseeja do Salzburga so policijske patrle čisto lovile take ljudi in v šestih mesecih so na ta način zabilagali nad 120 kg zlata.

Zaradi tega večina lovec- amaterjev opravlja svoj posel ponoči. Posluhuje se min, čeprav postavljajo pri tem na kocko svoje življenje, kajti večkrat je naravnost preplavljen z bližnjimi SS-ovci, ki imajo te zaloge blaga za svojo spartijsko lastnino in poskušajo iz vseparitske slovence. Pri tem se ne izogibajo niti ubojev.

Policijska zve za skrito blago

Kontraspionaza avstrijskega korpusa ameriške vojske je prijavila zaslutila, da obstaja ta tajinstveni Klondik v Avstriji že od leta 1946. Nekega majskega dne je baron Helmut von Hummel, bivši pomočnik nacističnega vodje Martina Bormanna, bil aretiran v Salzburgu, prav v času, ko je v nadškofskovalski palači prinesel skrivno polno zalogo denarja. Ugotovili so, da je Hummel pred tem pustil tako skrivajočo enako vsebino v kleti neke hiše v gradišču Zell am See. Vrednost zlata in obeh zabojih so ocenili na 5 milijonov dolarjev. Barona von Hummela je priznal tedaj preiskovalnemu sodniku ameriške vojske uprave, da je zlatu izkopal iz nekoga rudnika soli v bližini Alt Ausseeja.

za morebitno vstopo in vzpostavitev četrtega Reicha. Dragocenoost se zakopala pod vodstvom SS-generala Stefana Froelicha in Artura Scheidlerja. Ki sta vestno pisala priznanice za vsako poslikano blago. Nekateri izmed teh priznanic so pozneje prišle v roke avstrijske policije in tako se je zvedelo o velikanski vrednosti. Samo ena izmed poslik. ki jo je izročil SS-komandant Ernest Kaltenbrunner, je vsebovala: 50 kg zlatih palčič, 50 zabojev zlata v prahu in visokokaratnih zlatih predmetov (40 do 50 kg za zaboji), 2 milijona dolarjev v menicah, 2 milijona švicarskih frankov, 5 kovčkov polnih diamantov in ostalega dragoga kamenja, zbirka znanj, cenjena na 1,25 milijona dolarjev. (Osebnata list Kaltenbrunnerja).

2. maja 1945 je prišel v Alt Aussee tako imenovani zlati transport Eichmanna z 22 zaboji zlatih zob, nabranih v taboriških smrti, kjer je bil še Adolf Eichmann, zločinski vođa množičnih likvidacij in plinjskih celic. Med gromadami blaga, ki so bile skrite v alpskem gorovju, so bili tudi fondsi nemških agentov v inozemstvu kot tudi posebni fond za akcije Otta Skorzenyja, ki se je uprl slavil z reševanjem Mussolinija z Gran Sasso d'Italia leta 1943, znanega SS-komandanta za posebne naloge.

Po uradnih ocenah je skupna vrednost vsega blaga bila od 40 do 50 milijonov dolarjev. Poleg tega so gestapovci skrili tudi 300 kg raznih narkotičnih sredstev, vključno tudi 70 kg keolina, ki je pripadal lutkovni vladi Slovaške. Posebna komanda v Alt Ausseeju je tudi prevzela vlt. nato varoval s perzijskimi prepričanji, francoski kobelnji in ostalimi redki umetninami iz zapuščene šefa nemškega Abwehra Wilhelma Canarisja, ki so ga hilgerjevo ubili po neuspelem puču 20. junija 1944.

(Konec v torek)

Mladi slovenski Paganini - violinist Igor Ozim je z velikim uspehom koncertiral v Kopru

Po svojem ponovnem povratku iz Anglije, potem, ko je z uspehom nastopal štiri dni zaporedoma na tako zvanih industrijskih koncertih pred polno dvorano, ki sprejme tri tisoč in več poslušalcev v Liverpoolu, nas je ponovno, tokrat za drugič obiskal mladi violinist mojster Igor Ozim. Kaj pomeni to ime ne samo za Slovenijo, temveč za Jugoslavijo, ni treba se posebej poudarjati. Res je, da ali ona recenzija je kljub velikim uspehom v inozemstvu, če ni ne omenjamo posebej znane Fleschove prve nagrade, zabeležila njegove zadnje nastope v domovini v bolj pokroviteljskem tonu, kakor bi v resnici smela in imela moralno pravico. Zlagana pedagogka nato lahko včasih napraviti več škode kakor koristi, primer Igorja Ozima pa je v resnici tak, da bi ga bilo treba obravnavati v luči najresnejših perspektiv. Toda o tem še kaj ob koncu.

Skrbno sestavljen koncertni program je na prvi pogled razodeval resnost in skoraj zase-

Igor Ozim, violinist, igra v Koprniku.

no marsikomu mimogrede usla. Morebiti sem v zmoti, toda motili so se mnogi pred menoj in se bodo še daleč za menoj. Pred kratkim sem si zavrtel isto d-molovo sonato na ploščah, pa sem primerjal izpeljavo Allegra v izvedbi znamenitega mojstra z interpretacijo istega odlomka Igorja Ozima. Zaključek je bil mnogo bolj ugoden za slednjega, kakor bi si bil sprva mislil. Tipična brahmskova nota, ki vsebuje poleg značilnega arhaiziranja toliko čustvene erupтивности in vprav ličničnega zanosa, ki je na momente miselno kontroliran, da se v isti sapi znova vrže v leitmotivsko obdelovanje, je bila v interpretaciji Ozima toliko bolj poudarjena in sploštevana, kolikor so jo mnogi violinisti mojstri v lovu za osebnim spreobračevanjem zasledili vse prej, kakor pa Brahms. Pa Adagio, poglobljen in hkrati čustveno strasten, posebej pa se je najbolj brahmsovski Presto agitato, ki ga je Ozim tolmačil brez dvoma najbolj doganoma, najbolj brahmskovo in najbolj svoje.

Prav tako mojstrsko se je Igor Ozim približal baročni Vitalijevi Ciaconni, Monodična linija nad generalnim basom je v širokih lokih zavzela polnokrovno, kapljica hladne resnobne je interpretaciji dala pravi ton. Kako presenetljivo zna mladi slovenski violinist transpirirati svoje odnose do stilo precej oddaljenih avtorjev, nam potkazuje že zaporedje Vitalija - Brahms - Schubert (Rostal) - Chausson. Redki so pustvarjalni umetniki, ki bi na en večer tako stilo dosledno in hkrati z vso svojo osebnoto noto dali tak čudovit preprez.

Vsaka nadaljnja beseda o izbranih tehnikah in visokem stilu bi bila odveč. Ozim je slovenski reproduktivni umetnostni dal več, kakor je leta od njega pričakovala. Menim pa, da ne bom napisal napak. Če povem, da je prišel čas, ko je treba najbolj resno zastaviti vprašanje kvalitete violine, brez katere si niti Ozim niti vsi naši poslušalci in ljubitelji violinske igre ne morejo obetati kaj posebnega v bodočnosti. Ljudska oblast, ki je že v nestihletih primerih dokazala svoj velik interes za razvoj umetnosti v Jugoslaviji, pač ne bo šla brezbržno mimo takoznane problema, ki bo sicer veljal neko vso to deviz, a bo mlademu in v zameštvju skoraj bolj popularnemu Ozimu prinesel če že ne Stradivarija, pa vsaj Guarnerija. Danes je mladi umetnik že v tisti fazi, ko je problem ekaklimatizacije na instrumentu najbolj prein in ga je treba reševati energično in hitro. Jugoslovska pustvarjalna umetnost si danes z naglimi koraki utira pot v svet in po zaslugi nove družbene ureditve, ki je naša umetnost dala vse pogoje za razvoj, predstavljaja resnega konkurenta na evropskem umetniškem trgu. Zato bo skupno z vsemi ljubitelji glasbene umetnosti budno spremljala umetniško pot slovenskega violinista Igorja Ozima, ki bo vselej in povsod po svetu tolmačil visoke umetniške kulture slovenske in jugoslovske narodov.

Sramotne šolske razmere na italijanskem jugu

(Nadaljevanje s 3. strani)

in šipami neki tajinstveni vzroki nestrpljivosti... Dodajmo temu opisu šolskih razmer v Kalabriji še opis iz Sicilije. V «Giornale di Sicilia» od 10. maja 1950 je objavil šolski nadzornik dr. Vincenzo Surari opis pedagoške šole iz provincine Messine, šole o kateri pravi članek, da je čuna delle tante, ki so v podobnem stanju. Članek opisuje šole takole: «Šola obstoji iz enega samega prostora, v katerem se vrstila izmenoma dva mlada učitelja, ki morata zaradi pomanjkanja stanovanja v kraju samem prepotovati dnevnopredeli dolgo pot, da lahko opravljata svoje vsakdanje delo. Prostor je tesen, siromašen, grozen; je najgostejši prostor za pouk, ker je neprimeren za vsako drugo uporabo».

V Jotti so si učenci naredili klopi iz opek in desk.

Vstopa se po kamenitih stopnicah, ki so visoke in slabo izdelane. Ob strani je vhod v učilnico skozi majhna, ozka in slaba vrata. Strop je na nekaterih mestih tako poskočovan, da je nevarno; na drugih mestih tako nizek, da morajo učitelj in veči učenci paziti, da ne zadenejo z glavo v strop. Kaj naj rečem o podu? Prostor je nad hlavom, v katerem ima kmet svoje živino, svoje kokoši, resnično Noetova barka. Tia so na več mestih pokvarjena in učitelj in učenci so prisiljeni, da si sami mašijo luknje; tu z opeko, tam s kosom deske, da se tako obvarujejo padca h kravam v hlev. Ali, ojoj, od časa do časa dvigne prežvekujoča krava glav in zadene za rogovi ob opeko in deske ter jih premakne tako, da pomoli svoje glavo v šolsko sobo ob opravičenem splošnem smehu učencev.

In če bi bilo to vse! Poleg vsega tega krasijo šole še razen duha, ki prihaja iz polnega hleva, duh po gnoju, ki ga kmet izkida iz hleva in nagradni ob zgoraj omenjenih stopenicah. To so duhovi, ki jih mesec maj skuša brezuspšno premagati z vonjem vrtnic in s sto drugimi dišečimi cveticami, ki so raztresene po lepi ravni. Svetloba prihaja iz šolske učilnice skozi mala in tesna vrata, ki morajo biti vedno odprta in dan in vseh letnih časih, dokler ne bo razpadlo z ostalo stavbo vred. Učitelj je izkoristil vsi letni čas in postavil na okno lepe cvetove kromovičnice, ki je edini okras opustošeni učilnici.

25 učencev je razmeščenih v 4 do 5 predzgodovinskih klopih, po štiri in tudi šest-

sežidnih, gnilih, majhnih, skripajočih, neenakih; živijo in dihajo kot bog hode stiskajoče se zaradi pomanjkanja prostora, brez najmanjše možnosti za gibanje, ni jim mogoče napraviti niti najnevarnejših gib med klopih. Ti trepki a žalostni opisi bi morali prepričati vsakega resničnega italijanskega rodoljuba, da je potrebno, da se koncentrirajo velika sredstva, da se dvigne iz teme in kulturne bede italijani in v poznalnej Jugi, da se Italija, ki se tako rada poaša s svojo dvatisočetno kulture, resi sramotnega in ponizujočega analfabetizma. Učiteljska je še povelji; saj pravijo v Italiji okrog 15.000 brezposelnih učiteljev in še v Trstu jih lahko dobijo kakih 400 nadstevlinih. Zaposilij vse te učitelje v novih šolah v zaostalih pokrajinah Italije bi bilo resnično patriotsko delo. Prihraniti bi bilo treba za to zares kulturno poslanstvo italijanske šole tudi tiste težke milijone, ki jih rimsko ministrstvo prosvete po EISE troši za spionazno in za aktivna in bila je dokazan v školo italijanskega šolstvu v inozemstvu. Toda, da se to doseže, bi moralo ministrstvo za prosveto v Rimu doživeti temeljito preobrazbo; namesto v službo italijanskega glasbenega kultura in bila je predati službi svojemu lastnemu narodu, da bi se moglo italijansko šolstvo kot celota uvrstiti med resnično kulturne in napredne narode.

Balončki

Kdo ne pozna balončkov? Vprašanje je odveč. Vsi poznajo balončke. A vsi ne vedo, čemu vse morajo balončki služiti. Zmota bi bilo misliti, da so balončki le razigrana otroška igrača, malce draga sicer, a vendarle igrača. Imajo pa balončki to slabo lastnost, da se koj izgubijo v zrak, če iz nerodnosti izpuščajo zraka, ki jih drži v naši posesti.

A kar je za otroke slabost, je za odrasle prednost. Če bi o tem kdo še dvomil, mu priporočamo, da si prebere glavni članek v zadnji številki «Delovne sile» z naslovom: «Ridgway pojdi domov! Ukaz je nedvoumen, Spodaj pa stoji, da je to zahteva tržaškega ljudstva».

Spričlo okolščine, da se tu di mi — dasti proti zlatoljubcem, da menjuje kominformističnih nevedev in svedočev — pristevamo k tržaškemu ljudstvu, nas je zanimalo, kako se je ta enašna gojitva osterila.

Ne gojimo posebnih simpatij do generala in splošno, niti do generala Ridgwayja se posebej, a strateški načrt tukajšnjih kominformističnih urukavodnikov, zlasti pa njegova taktična izvedba izdaja nastupne sposobnosti, ki bi jih sam general Ridgway bi nevede priznal. Vsaka strategija se ocenjuje po uspehih, in uspeh kominformistične protiridgwayjeve ofenzive je bil do celca prodoren. Oglejmo si podrobneje njegove faze.

Začelo se je v torek zvečer. (Da ne bi bilo nečloveške pomoči, moramo omeniti, da se je vse vrtilo okoli mejnih možnosti. Op. ur. «Delava»). V torek zvečer so se sredi pojavili krasovi, ki so sicer sestavljali benediktinjski svetovni veseljen. Ti krasovi so nas spominjali na čas, ko so se bili tu nacisti. Sedaj pa so tu krasovi, nacisti pa ni več: vesenje je torej davkarj upravitelca. A to se ni vse.

V torek popoldne (čudovit razpored) eso se v številnih okrajih našega mesta dvignili v zrak balončki, na katerih so bile prilepane naše zastave Koreje in miru in napisi: «Lahko miru v sredo zvečer pa — vedno v mejah možnosti — sprejgovil sam Sv. Jakob. Postal je v zrak večji balon (nekaj proletarski balon?) z napis: «Ziveli miru, «Čočno miru» in «Lahko miru». Lahko se predstavljate navdušenje tržaškega ljudstva nad tem balonom, ki sga je veliko številno ljudstvo ves čas spremljalo z velikim radovednostjo.

A na našo srečo se tržaško ljudstvo ni omejevalo samo na ton. Priponba je povsem umestna, ker etos res ni dosti proti tolikšnemu generalu, ki je hkrati še general-kuga.

In res, v torek, sredo in četrtek eso se pojavili na našem mestu, in v naših vaseh veliki napisi proti američkemu generalu, «Ridgway, pojdi domov!» «Go home Ridgway!» itd. (Opozoriti moramo na izrazito krasno izvirnost; obdobje je «Ridgway go home, «Čo home Ridgway» pa je odlično krepkejšje).

A tudi to se nam zdi vendarle premalo spričlo kličnega generala, premalo tudi za poklicne revolucionarje v mejnih možnostih.

In res, ekšedenjsko prebivalstvo je v torek zvečer zagledalo (kdo bi mogel opisati občutke zmagoslavja tega poštnega prebivalstva op. ur.) na zvoniku škedenjske cerkve, veliki zastavi Koreje in miru, ki sta plapolali vso noč in drugo jutro. Zahteva tržaškega ljudstva je dosegla višek... škedenjske cerkve.

Pa tudi običajna protista zborovanja in ni nanj protista resolucije niso manjkale ob tolikšni priliki zborovanja, ki se ev teh dneh prav tako nadaljujejo — vedno v mejnih možnostih.

A višek — po priznanju kominformističnih urukodnikov samih — sta bili vsakekor zastavi na škedenjskem zvoniku, ki sta plapolali eno celo noč v znaku borbe — v mejnih možnostih; op. ur. — proti pojnim hujskačem, ki pospčujejo svoje ljudske priprave.

«ZASTAVI STA BILI NAJBOLJŠI ODGOVOR GENERALU-KUGI».

In uspeh ni izostal. General Ridgway se je odpravil, celo z letalom, Home?

d. h.

Poreklo zakopanega blaga

Povest se začne z zadnjimi dnevi aprila 1945, ko so številni gestapovski funkcionarji izjavili svoj etaktilni umik proti alpskemu masivu. Mnogi izmed njih so imeli s seboj svoj premenli kapital — najčistejšo zaboje z dragocenoostmi, zlasti tujo valuto in ostalimi vrednostmi. Vsa ta bogastva so bila predana posebni komandi, ki je je namestila v vili Kerl v Alt Ausseeju ter imela nalogo, da vse blago zakopje po najzgodovinskih mestih v gorovju. Razni načrti za nova orožja, ki kot tudi strogo tajne kemijske formule in pomembni industrijski patenti so bili skriti na isti način. Obstajalo je tedaj še upanje, da bi se vse to ohranilo, dokler ne pride čas

V Ghilandaru (Cosenza) je razbita, nizka klop vsa šolska oprema.

80 let ljubljanske Glasbene Matice

(Nadaljevanje s 3. strani)

ta 1875). Ta sicer ni služila izrecno izobraževanju glasbenega naraščaja, vendar je v njej marsikdo dobil osnovno glasbeno znanje. Ko je prišlo leta 1892, ki je ustanovljena kasneje svoje podružnice, tudi po slovenskem podeželju in s tem večala možnosti glasbenega izobraževanja ter širjenja glasbene kulture, močno vplivala na razvoj slovenskega poklicnega glasbenega šolstva in je s svojo šolo privedla tudi do prve oblike slovenskega visokega glasbenega šolstva. To so zasluge, ki so razvojni zelo pomembne in so mnogo prispevale razvoju slovenske glasbene misli.

Leta 1892 si je Glasbena Matica osnovala tudi svoj pevski zbor, ki je nadaljeval tradicije dotodanjega italijanskega pevškega zbora in se je pod vodstvom Matije Hubada povzpel visoko. Desetletja je doma in v tujini vzorno predstavljala slovensko vokalno tvorbo. Nanje pa je vplival tudi v produktivnem smislu, saj so s pevskim zborom ljubljanske Glasbene Matice slovenski skladatelji dobili izvrstnega izvajalca in tako obsežno razvijali svojo delovanje v tej smeri. Prav tako je bil ta zbor tudi vzor, v katerem so se ogledovali ostali slovenski pevski zbori in s tem pomagali dvigniti raven slovenske zborovske reprodukcije.

Ustanovitev ljubljanske Glasbene Matice je tako bila za razvoj slovenske glasbene produkcije, reprodukcije, tiska in organizacije velike važnosti, zlasti v obdobju, ko se Slovenci borijo za svojo nacionalno ter politično samostojnost, pa tudi še zatelem. Pospesevala je glasbeni razvoj na Slovenskem in bila je med najmočnejšimi šiniteljmi, ki so pomagali, da je zacekla slovenska glasba postopoma in naglo nadomeščati to, kar je zamudila v preteklosti.

Dr. DRAGOTIN CVETKO

NEKAJ VAŽNEJŠIH SLOVENSКИH ODDAJ IZ POLETNEGA PROGRAMA RADIA JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA

NEDELJA	PONEDELJEK
8,30 Našim kmetovalcem 9,00 Najlepše pravljice in pogovor z najmlajšimi 13,45 Glasba po željah	14,15 OB SOČI IN ZILI 21,00 SLUŠNA IGRA
SREDA	TOREK
14,15 Kulturni razgledi	14,15 Krizem po Koprskem 18,30 Radijski roman
ČETRTEK	PETER
14,15 Po svetu okrog 18,30 Iz naše ljudske revolucije	14,15 Literarni obzornik
SOBOTA	
Vsako jutro: 6,45 Kaj je danes novega Pogovor z ženo	14,15 Krizem po Koprskem 18,30: MORJA ŠIROKA CESTA

Naša poročila so vsak dan ob 5,30, 7,00, v nedeljah ob 8,00, 13,30, 19,15 in 23,30 - Komentar od večeraj do danes pa vsak delavnik ob 13,45

Baučer in Bogatec
krojačnica za dame in gospode
TRST, Drevored XX. septembra 22 - Tel. 96796

KMETOVALCI IN VRTNARJI, OBIŠČITE NAS!
MARINAC VLADISLAV
TRGOVINA SEMEN IN KMETIJSKIH POTREBŠČIN
TRST
STRADA VEČIČA PER ISTRIA
TELEFON ST. 41-174
Umetna gnolja - Hrma za živino - Provrstna semena lastnega pridelka in inozemska - Trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice i.t.d. - Poljedelski stroji in druge kmetijske potrebnščine

TRGOVINA Trevisani
Trst, Ul. G. Vasari 10
OGLEDJTE SI NAŠE IZLOŽBE!

Slovenski poročevalec Ljubljanski dnevnik
Ljudska pravica Borba
in drugi jugoslovska časopisi in revije so v prodaji v glavnih prodajalnih časopisov in Trstu

Švicarske ure EBART
30mm, 17 rubinov, antimagnetično L. 7.500.-
ZASTOPNIK URUS - EMARTEN
URARNA-ZI ATARNA Malalan
OPČINE - ALPINSKA 81 - TRST

INDE RADIO
Radio - Električne naprave - Urarna
SV. KRIŽ 132 APARATI IN URE
NAJBOLJŠIH ZNAMK
POPRAVILA - PRODAJA NA OBROKE

Trgovci, obrtniki
V SVOJEM POSLOVANJU BOSTE PRIHRANILI ČAS IN TRUD, AKO SE BOSTE POSLUŽEVALI

Tiskovin
V trgovskih poslih - vaštiti odjemalci in doba - veliki bo Vaš uspeh lažji, ako se boste predstavili s elegantnimi tiskovinami
TISHARNO
277
Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 29-477

Kopališče SV. NIKOLAJ
Prijetna obala, bujet, izvrstna kuhinja, izborna vina, weekends, penziji, različne igre in zabave, ob sobotah in nedeljah koncert.
URNIK PARNIKOV:
Ob delavnikih:
iz Trsta 9,50, 11,00, 12,30, 14,00
iz Sv. Nikolaja 12,15, 17,30, 19,10
Ob nedeljah in praznikih:
iz Trsta 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14,20
iz Sv. Nikolaja 10, 18, 18,30, 19,15, 21,15
CENE: Odrasli 500 lir (obojeustranska vožnja in kopaenje 200 lir, konzumacijski kupon 300 lir). Otroci 100 lir (obojeustranska vožnja in kopaenje).

ČETRTA ETAPA KOLESARSKÉ DIRKE „TOUR DE FRANCE“
Molineris po dolgem begu sam na cilju v Roubaixu

VRSTNI RED:
1. Molineris (Jug-Zahod) 6.23:19; 2. Dotto (Fr.) 6.25:33; 3. Rolland (Fr.) 6.26:40; 4. Van Der Stock (Belg.) 6.26:40; 5. Magni (It.) 6.26:40; 6. Carrea (It.) 6.26:40; 7. Close (Belg.) 6.26:40; 8. Quentin (Fr.) 6.26:40; 9. Lazarides (Fr.) 6.26:40; 10. Goldschmidt (Luk.) 6.26:40; 11. Van Breenen (Hol.) 6.26:40; 12. Wagmans (Hol.) 6.26:40.

KINO
V TRSTU
Rossetti, 16.00: »Nemirna krija, Raf Vallone.
Excelsior, 16.30: »Moja žena je angel, J. Fontaine.
Nationale, 15.00: »Sekta treh K, R. Reagan.
Fence, 16.30: »Samostojni zvon, C. Colbert.
Filodrammatico, 14.30: »Zig krivja Alan Ladd.
Arcobaleno, 14.30: »Andaluzija, C. Sevilla.
Astro Roman, 15.30: »Kraljica morskih roparjev, J. Peters.
Alabarda, 14.30: »Znamenje odpadnika, R. Montalban.
Armonia, 14.30: »Nevidni žarki, H. Bogart.
Ariston, 15.00: »Mavrični otok, D. Lamour.
Aurora, 15.30: »Rdeče pečine, K. Douglas.
Garibaldi, 14.30: »Rdeča luča, G. Raft.
Ideale, 14.30: »Polnočni poljub, K. Grayson.
Impara, 15.00: »Pogubljen, R. Basehart.
Italia, 15.00: »Furija iz Kongoa, J. Weismueller.
Kino ob morju, 15.00: »Sestane s smrtjo, J. Mason.
Moderno, 15.00: »Princata, Savona 14.00: »Zarobenik očes, E. Taylor in S. Tracy.
Viale, 14.30: »Priznani v operi, Nelson Eddy.
Vittorio Veneto, 14.15: »Če bi moja žena vedela, L. Darnell.
Azzurro, 15.00: »Krištof Kolumbo, F. March.
Belvedere, 15.00: »Gospa z reke, V. De Carlo.
Marconi, 14.30: »Pustolovec iz New Orleansa, E. Flynn.
Massimo, 14.30: »Deleke z Donaves, Marika Rokk.
Novo elne, 16.00: »Začnna etapa, Odeon, 14.00: »Toto tretji mož, C. Campanini in F. Marzi.
Radio, 14.00: »Saga o Forsythu, E. Flynn.
Venezia, 16.00: »Železna krona, Poletni kino Rojan, 20.45: »Samba ljubezni, C. Miranda.

BUFET pri JOŽKOTU
Trst
Ul. Ghenga št. 3
Tocija se pristna domača, istrska in briška vina in kraški teran

„PAPYROS“
ZALOGA:
UL. F. SEVERO 10
TEL. 64.53
IMPORT EXPORT
Nudi vsakovrstni papir in lepenko, vse vrste ovojnega papirja, pergament in pergamentni nadomestek, celofan, papir za tehnične vrhe

PONEDELJEK, 30. junija 1952
JUGOSLOVANSKE CENE TRSTA
254,6 m ali 1178 kc
5.30 Prva jutranja poročila.
5.45 Jutranja glasba, 7.00 Poročila, 7.15 Slovenske narodne, 1930 Poročila, 13.45 Od večera do danes, 13.50 Domači zvoki, 14.20 Ob Soči in Zili, 18.30 Poročila našega Juga, 19.15 Poročila, 21.00 Branislav Nušić: »Pokojnik«, 21.00 Nočni koncert — dirigirata Toscanini in Stokowski, 23.30 Zadnja poročila.

Potovalni in turistični urad
„ADRIA-EXPRESS“
Trst Ul. Fabio Severo št. 5

Naročnikom
SPOROČAMO, DA SMO PRILožILI DANASNIJ S TEVIKLJI POSTNE POLOŽNICE, ZAHVALJUJEMO SE JIM VNAPREJ ZA NAKAZANO NAROČNINO.
Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Filatelisti!
Kdor pošlje 100 do 200 znamk cone A in B STO, prejme v zameno priložnostno in svecarski nežigovani znamkah sedanjega veljavne.
Naslov:
H. URECH - ZUERICH 55,
Kirchbuehlweg 7 - SVICA

„AROMA“
naravno sirišče
za izdelovanje vseh vrst sira proizvajala
„AROMA“
Reka III., Račkoga 38, Izdelek odobren od zdravstvene inšpekcije

Mizarji podjetniki kmetovalci!
Deske emre kove, mace snove in trdih lesov in tram, nudu najugodnejše
TRST
viale Sannino 24
Tel. 90441

„MOTO GUZZI“
ERONOMIČNA LAHKA MOTORNA BOLESA GALLETO 160, 4 PRESTAVE AIRONE 250 normalna - Sport ASTORE 500 - FALCONE-SPORT MOTORNI TOVORNIKI 15 Q. PREVARNILNI
„MONDIAL PISTON“
bati za motorje avtomobilov, motornih koles, Diesel
MEHANIŠKA DELAVNICA za vsa popravila
CREMASCOLI
TRST - UL. FABIO SEVERO 18
TELEFON 89-03
Trite in citajte Primorski dnevnik!

Elettroradio
KUHALNIKI NA TEROČI PLIN „Butangas“
Prodaja na obroke
NA TRGU V NABREŽINI

„Barvarnica Rico“
Twitto Nicola
sprejema vsako barvarsko delo. Čiščenje na suho, Pranje z vodo. Posebno čiščenje na suho krzna, zavese, preproge, itd. Opozorja vas, da boste dobro ohranili svojo garderobo po primernih cenah, ako telefonirate na številki 21-147.
PODRUŽNICE: TRST, Ul. F. Severo 99, telefon 31-249. — OPCINE, Ul. Nazionale 32.
CENTRALA: Tvornica v BANAH 70 (Trst), telefon 21-147.
MILJE, Korzo Puccini, telefon 22-859. — TRZIC, Drevored Friuli 55.

O priliki IV. MEDNARODNEGA VZORČNEGA VELESEJMA 1952
OD 29. JUNIJA DO 12. JULIJA
bo tvrdka
A. PERTOT
TRST - UL. GINIVASTICA 22 - TEL. 95-998
prodajala
popolno podlogo (10 odrezkov) za moške obleke
po izjemni ceni
990 in 1.200 lir
Obiščite na velesejmu razstavnipaviljon 629

Kino na Opčinah
predvaja samo se
DANES V NEDELJO 29 T. M.
z začetkom ob 19. uri izredno zanimiv velofilm
„Močnejše od sovraštva“
(kolonizacija Montone, ene izmed Združenih držav)
Prvi kolonisti si prisvojijo ogromne površine rodovitne zemlje, kjer redijo po 10.000 goved. Ko pridejo novi, so sprejeti s sovraštvom, kar privede do krvavih bojev. Stare vdale, posestniki vodi mlada, energična ženska, ki pride kmalu v nasprotje z vodo novodolencev. A ta posestniki spretnosti, bajno hitrost v rabi orožja, očarujoče zna ravnanje z ženskami, ni izvajati omamljivo zvoke iz kitarskih strun. Ta živili novi kolonisti je ERROL FLYNN.
V torek in sredo 1. in 2. julija pa nekaj za mehke duše to je film
„Želja“
V CETRETEK in sredo pa bo razveselila stare in mlade ter jih presenetila s svojo inteligenco navdse smešna opica
„Bonzo razumna opica“
DRUGO NEDELJO pa svetovnoznani dolgo pričakovani
„Male žene“
Ob 20.30 se nadaljujejo predstave na prostem.
OGLEJTE SI JIH VSI! PRIDITE VSI!

ETAŽNA STANOVANJA
(CONDOMINIO) 3 DO 4 SOBE.
kopalnica, dvigalo in druge pritlikline, se bodo gradila v Ul. R. Sanzio (plačline olajšave ALDISIO)
Informacije pri adm. MICHELUZZI, UL. ROSSETTI 59.
Tel. 93050 od 17. do 18. ure.

RAVNIKAR JE IZSLA UMETNIŠKO OPREMLJENA
Monografija ALBERTA SIRKA
Dobito jo v slovenskih knjigarnah v TRSTU IN GORICI

Charles Dickens PICKWICKOVCI
19. Prevedel prof. dr. Fr. Bradac
Gospoda Pickwicka je prebudil iz prijetnih sanj, v katere ga je zazabila ta scenerija, globok vzdih za hrbtno. Ko se je obrnil, je videl pred seboj včerajšnja obupanega pripovedovalca.
»Občudujete razgled?« je vprašal turobni mož.
»Da, je rekel gospod Pickwick.
»In ste veseli, da ste tako zgodaj vstali, kaj ne?«
Gospod Pickwick je pokimal.
»Ah! Človek bi moral zmerom zgodaj vstajati, da bi gledal sonce v vsem njegovem sijaju... zakaj malokdaj sije podnevi tako jasno in svetlo. Le preveč sta si podobna jutro dneva in jutro življenja.«
»Kolkokrat se uresniči, kar ljudje pravijo: »Dan se prelepo začne, da bi tako do večera ostal!« In nič drugega ni z našim življenjem! Moj Bog, kaj bi dal za to, da bi se mi vrnili dnevi mojega detinstva ali da bi jih mogel vsaj za zmerom pozabiti.«
»Doživeli ste mnogo trpljenja in težav, prijatelj?« je sočutno rekel gospod Pickwick.
»Da, sem,« je naglo odgovoril turobni mož; »več, kakor bi mogel verjeti, kdor me vidi zdaj.« Nekaj trenutkov je molčal.

RADIO
JUGOSLOVANSKE CENE TRSTA
254,6 m ali 1178 kc
NEDELJA, 29. junija 1952
8.00 Poročila. 8.15 Jutranja glasba. 8.30 Za naše kmetovalce. 9.00 Mladinska oddaja. 9.45 Glasba iz otroških filmov. 13.30 Poročila. 13.45 Glasba po željah. 14.30 Domači zvoki. 17.00 Z mikrofonom med našim ljudstvom. 18.25 Iz hrvaške in slovenske lirike — Poje tenorist. Jože Sutej, 18.45 Popularna skladbe velikih mojstrov. 19.15 Poročila. 23.30 Zadnja poročila.
TRST II.
306,1 m ali 980 kosek
8.00 Jutranja glasba, 8.15 Poročila. 8.30 Lahke melodije. 9.30 Zabavna glasba, 10.00 Prenos mase iz cerkve sv. Justa. 11.15 Komorna glasba, 11.30 Mačeha in pastorka — 2 del. 12.00 Vesela samsa, 12.15 Od melodije do melodije. 12.45 Poročila. 13.00 Glasba po željah. 14.30 Lahki orkestri. 15.00 Popolninski koncert. 16.00 Koncert ljubljanskega vokalnega okteta, 16.30 Beethoven: Koncert št. 4 v G-duru op. 58, 18.30 Plesna čajanka. 19.00 Iz filmskega sveta. 19.45 Poročila. 20.00 Koncert tenorista Janzeza Lipuščka, 20.30 Sportna kronika, 21.00 Mendelssohn: Koncert za violino in orkester, 21.45 Lahke melodije. 22.10 Verdi: Othello — opera 4 del. (1. in 2. del.). 23.05 Počasni ritmi. 23.15 Poročila. 23.30 Polnočna glasba.
TRST I.
8.45 Veseli motivi. 9.00 Odlomlki iz oper. 13.30 Orkester. 14.00 Klavirski kvarteti. 14.10 Kolesarska dirka po Franciji. 14.15 Poje Toti del Monte. 15.00 Gledališka oddaja. 17.00 Plesna glasba, 19.45 Sportne vesti. 20.30 Gledališka revija. 21.30 Pjesni, 22.30 Sportna nedelja. 23.00 Francoska kolesarska dirka. 23.30 Plesna glasba.

„MOTO GUZZI“
ERONOMIČNA LAHKA MOTORNA BOLESA GALLETO 160, 4 PRESTAVE AIRONE 250 normalna - Sport ASTORE 500 - FALCONE-SPORT MOTORNI TOVORNIKI 15 Q. PREVARNILNI
„MONDIAL PISTON“
bati za motorje avtomobilov, motornih koles, Diesel
MEHANIŠKA DELAVNICA za vsa popravila
CREMASCOLI
TRST - UL. FABIO SEVERO 18
TELEFON 89-03

„AROMA“
naravno sirišče
za izdelovanje vseh vrst sira proizvajala
„AROMA“
Reka III., Račkoga 38, Izdelek odobren od zdravstvene inšpekcije
Mizarji podjetniki kmetovalci!
Deske emre kove, mace snove in trdih lesov in tram, nudu najugodnejše
TRST
viale Sannino 24
Tel. 90441
Trite in citajte Primorski dnevnik!

Obiščite naš bar
SLOVENIJA VINO
na tržaškem velesejmu
Postrežemo vam s teranom, primorskimi in najboljšimi štajerskimi vini, z „Union“ pivom, s pristnimi krajskimi klobasami, z likerji tovarne „Ajdovščina“

potem pa dostavil: »Ali se vam je kdaj ob takemle jutru vzbudila misel, da bi človek dosegel mir in blaženost, če bi utonil?«
»Bog se usmili — ne«, je odgovoril gospod Pickwick in stopil nekoliko od balustrade, zakaj vsiljevala se mu je misel, da bi ga mogel turobni mož vreti v vodo, da bi gospod Pickwick to praktično izkusil.
»Jaz sem čisto tako mislil«, je nadaljeval turobni Jimmy, ne da bi se bil zmenil za vznemirjenje gospoda Pickwicka. »Zdi se mi, da mi mirna hladna voda zbori povabilo k miru. Skok, pljusk, kratak boj — vrtnec pojema, pojema... voda se sklene nad vašo bedo za vedno!«
Njegove turobne oči so se mu svetle, ko je govoril, toda njegovo vznemirjenje se je brž spet umaknilo obljajnemu miru, in hladnokrvno je nadaljeval:
»Dovolj o tem! Hotel sem govoriti z vami o nečem drugem. Predvčerajšnjim ste me pozvali, da bi vam čital, in ste me tako pazljivo poslušali.«
»Da,« je odgovoril gospod Pickwick, »mislil sem v resnici —«
»Ne prosim vas za vaše mnenje, in ga tudi ne potrebujem. Vi potujete v zabavo in pouk. Kaj bi rekli, ko bi vam izročil zanimiv rokopis — toda pomnite, ne zanimiv zato, ker je protinarnave in neverjetne vsebine, temveč kot list iz romantične resničnega življenja. Ali bi hoteli poročati o tem klubu, o katerem ste toliko govorili?«
»Brez dvoma«, je odgovoril gospod Pickwick, »če bi vi želeli, in uvrstili bi ga potem med klubove akte.«
»Dobite ga,« je nadaljeval turobni mož ter prosil za naslov gospoda Pickwicka.
Gospod Pickwick mu ga je povedal in načrt svojega potovanja in potovanja svojih prijateljev; turobni mož pa si je vse skrbno zapisal v svojo zamaščeno beležnico, odklonil prijazo

povabilo gospoda Pickwicka na zajtrk, ga spremlil do gostilne in počasi odhajal.
Gospod Pickwick je videl, da so njegovi trije tovarisi že vstali in da ga čakajo z okusno pripravljanim zajtrkom, ki je bil pravkar prinesen na mizo. Sedel so. In ocvrta gnat, jajca, čaj in kava — vse je naglo ginilo, kar je dokazovalo, da so jedi izborne in slast popotnikov izvrstna.
»Toda govoriti moramo o Farmi Manor«, je rekel gospod Pickwick; »kako naj potujemo tja?«
»Morda bi bilo najbolje vprašati natakarja«, je menil gospod Tupman; »poklicali so natakarja.«
»Dingley Dell — do tja je dvajset milj, gospoda — po poljskih kolovozih. — Ali želite postne konje, gospoda?«
»V poštnem vozu bi bilo le za dva prostora«, je opomnil gospod Pickwick.
»To je res, gospod — prosim, oprostite, gospod — toda — imamo prav čeden štirikolesen kabriolet, en sedež za dva gospoda — eden za voznika — o! prosim, oprostite, je samo za tri prostora.«
»Kaj naj storimo?« je vprašal gospod Snodgras.
»Morda bi eden izmed gospodov jahal, če dejal natakar in pogledal gospoda Winkla; «zelo dobrega jahalnega konja, go-spod — in ko pride kdo od ljudi gospoda Wardla v Rochester, bi ga lahko nazaj pripeljal... gospoda.«
»Da, tako je,« je dejal gospod Pickwick, »Winkle, hočete vi jahati?«
V najbolj skritej kotoj srca so gospodu Winklu vstajale zle slutnje ob misli na bližajočo se preizkušnjo njegove jahalne spretnosti; toda kar nikakor ni maral, da bi kdo dvomil o njej, je brž odgovoril z vso samozavestjo: »Prav rad, ljuba mi je ježa kakor vsako drugo potovanje.«

Gospod Winkle je bil usodo tako rekoč izzval, moral ji je torej kljubovati.
»Kabriolet in konj naj čista torej ob enajstih pripravljena«, je dejal gospod Pickwick.
»Da, gospod«, je rekel natakar in izginil.
Po zajtrku so se popotniki razšli v svoje sobe pripraviti si drugo obleko, ki so jo hoteli vzeti na pot. Gospod Pickwick je že vse pripravil in je pri oknu svoje sobe opazoval ljudi na ulici; zdajci je vstopil natakar, češ da je voz pripravljen. To poročilo je takoj na to potrđila kočija, ki se je pojavila pred gostilno.
Bil je čuden, majhen, zelen voz na starih kolesih z nizkim in oklim sedežem za dva, podobnim zaboji za vino, in za enega spredaj. Vprežen je bil mogočan javec, ki je v stavbi svojega okostja kazal prav ljudovito simetrijo. Zraven kočije je stal hlapec in držal za usdo drugega, hič manj močnega konja. Bilo je videti, da sta obe živali med teboj in krvnem sorodstvu.
»Sveta nebesa!« je vzkljnil gospod Pickwick, ko je stopil s svojimi prijatelji pred vrata; »sveta nebesa, kdo bo ravnal konja? Prav nič nisem na to mislil!«
»Vi sami, seveda«, je dejal gospod Tupman.
»Seveda«, je dejal gospod Snodgras.
»Jaz?« je vzkljnil gospod Pickwick.
»Nič se na butje, gospodu, se je vmesal hlapec, ki je držal vajeti v roki; erjauc je pohleven, tšpud; otrok bi ga lahko vodil.«
»Torej ni plašen — ni?« je bilzvedoval gospod Pickwick.
»Plašen, gspud? Ta? Ne b se splasu, tudi če b mu slamo zgal pod ritjo!«
To je bil razlog, ki se mu seveda ni dalo ugovarjati. Gospod Tupman in Snodgras sta sedla v kočijo, gospod Pickwick pa na konja. Tam je položil noge na Revlčeno podnožje, ki je bilo spodaj pritrjeno.
(Nadaljevanje sledi)